

SAYI : 061-101.07.04-E.1671

BAŞVURU NO : 2017/10480

KARAR TARİHİ:08/02/2018

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ :

BAŞVURUYA KONU İDARE : Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü(TODAİE)

BAŞVURUNUN KONUSU : Yüksek lisans programına kabul edilmemesi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 8.8.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Başvuran; Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü(TODAİE) tarafından 2017-2018 yılında açılan Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programına başvuruda bulunduğunu, başvuru formunda “Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programı: Enerjinin üretimi, dağıtımı, tüketimi, hukuku, yönetimi, piyasası, uluslararası boyutları, ticareti, iletimi, taşınması, nakliyesi, güvenliği, yeni enerji teknolojileri, sürdürülebilirliği gibi konularla ilgili birimlerde çalışanlara yöneliktir.” denildiğini, mülakat için çağrılan listede isminin olmadığını gördüğünü ve telefonla aramak suretiyle kendisinden daha düşük puanlı öğrencilerin de mülakata çağrıldığını ifade ettiğini, çalıştığı kurumda enerji yönetimi konusunda çalıştığını belgelemesi halinde programa kabul edileceğinin bilgisinin verildiğini, çalıştığı Kurumdan aldığı yazılı belge ve dilekçeyle şahsen başvuruda bulunduğunu, ancak kendisine sözlü olarak yapılan bildirimde hastanede çalıştığı için bu programa kabul edilemeyeceğinin bildirildiğini ifade ederek, başvuru koşullarının sonradan değiştirilmesi suretiyle kabul edilmediği yüksek lisans programına kabulünün gerçekleştirilmesi ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün konuya ilişkin 11/01/2018 tarihli ve 1068 sayılı yazısı ve eklerinde özetle;

2.1) Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programının 2017-2018 akademik yılında açılmış ve ilk öğrencilerini bu yılda almış olduğu,

2.2) Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programı-Akşam: Enerjinin üretimi, dağıtımı, tüketimi, hukuku, yönetimi, piyasası, uluslararası boyutları, ticareti, iletimi, taşınması, nakliyesi, güvenliği, yeni enerji teknolojileri, sürdürülebilirliği gibi konularla ilgili birimlerde çalışanlara yönelik olduğu,

2.3) Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün 2017-2018 Akademik Yılında Yüksek Lisans Programlarına başvuru şartlarının; Lisansüstü Programlar Başvuru Broşüründe aşağıdaki şekilde, “

- *En az dört yıllık lisans öğrenimi veren bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olmak,*
- *Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışıyor olmak,*
- *Dört yıllık lisans öğrenimi diplomasını aldıktan sonra en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında veya kamu kurum ve kuruluşları niteliğindeki meslek kuruluşlarında (askerlik dâhil) fiili olarak çalışmış olmak,*
- *Programa katıldığı tarihte 45 yaşını geçmemiş olmak, (18 Eylül 1972'den sonra doğanlar başvuru yapabilir.)*
- *Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından (ALES/e-ALES) eşit ağırlıklı puan türünde en az 55 puan almış olmak. (ALES puanının geçerlik süresi 3 yıldır. 2017 Mayıs ALES puanı kabul edilir.)*
- *Giriş sınavlarında başarılı olmak,*
- *Gündüz programlarına devam edebilmek için eğitim süresince kurumlarından izinli olduğunu belgelemek.*
- *Akşam programlarına başvuru için, başvuru sırasında Ankara il sınırları içinde çalışıyor olmak.*
- *Başka bir üniversitede kamu yönetimi, yerel yönetimler ve siyaset bilimi alanlarında hâlihazırda herhangi bir tezli ya da tezsiz lisansüstü eğitim programına kayıtlı olanlar ya da mezun olanlar, Kamu Yönetimi (Gündüz) ve Yerel Yönetimler Yüksek Lisans Programlarına başvuru yapamaz, kayıt yaptıramaz, programa devam edemez.*
- *Aynı anda birden fazla programa başvuru yapılamaz. Son başvuru tarihinden sonra program değişikliği yapılamaz. Aday, öğrencilik hakkı kazanması durumunda kayıt yaptırdığı yüksek lisans programından başka bir programa geçiş yapamaz.*
- *Adaylar, örnek beyanı (s.13) çıktı alıp imzalayarak Başvuru Takvimi'nde belirtilen tarihe kadar getirecekleri belgelerle birlikte teslim etmelidirler.*
- *Bu broşür ve TODAİE web sayfasında "Genel" başlığı altında "Yönetmelik ve Yönergeler" bölümünde yer alan "TODAİE Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği" dikkatlice okunmalıdır. Başvuru koşullarını sağlamıyorsanız, başvurunuz onaylanmayacaktır.” belirtildiği*

2.4) Şikâyetçinin programa kabul edilememesinin gerekçesinin, şikâyetçinin çalıştığı kurumun enerji sektörü ile doğrudan ilişkili olmaması, her kurumda Teknik Hizmetler-Enerji Dağıtım Merkezi gibi bir birim olması nedeniyle, diğer programlarda olduğu gibi ilgili alanda aynı zamanda politika üreten bir birim olmasının esas kabul edildiği,

2.5) Söz konusu programa 57 kişinin başvurduğu, ilk değerlendirmede başvuran ile birlikte 6 kişinin kurum uyumsuzluğu nedeniyle elendiği ve programa kabul edilecek 20 kişinin iki katı kadar olan 40 kişinin en yüksek puandan aşağıya doğru sıralanarak mülakata çağırılmaya hak kazandığı ve bunun neticesinde 20 kişilik kontenjanın belirlendiği açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) **18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının; Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi başlıklı 42'nci maddesinde;** “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...)”, “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı **74'üncü maddesinin** üçüncü ve dördüncü fıkralarında; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”, ayrıca, “Yükseköğretim kurumları” başlıklı **130 uncu maddesinde;** “Çağdaş eğitim-

öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur ...” hükümleri yer almaktadır.

4) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”* Hükümüne,

5) 14/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurlar Kanunu’nun “Temel İlkeler” başlıklı 3’ncü maddesinde; *“Kariyer: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır.”* , *“Liyakat: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.”* hükümlerine,

6) 25/06/1958 tarih ve 7163 sayılı Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu’nun “Teşkilat ve Vazifeleri” başlıklı 1’nci maddesinde *“Amme İdaresinin muasır telakkisine göre gelişmesine yararlı çalışmalar yapmak suretiyle idare sanatında eleman yetiştiren ve memurların idari sahada olgunlaşmasını sağlamayı hedef tutan ve 6139 sayılı kanunla musaddak Teknik Yardım Anlaşması gereğince kurulmuş olan Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ilmi, idari ve mali muhtariyeti ve hükmi şahsiyeti haizdir.”* hükümüne,

7) Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği’nin; *“Programlara Katılma Koşulları” başlıklı 24’ncü maddesinde* *“Programlara katılabilmek için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi zorunludur:*

a) En az dört yıllık lisans öğrenimi veren bir yüksek öğretim kurumunu ya da bunlara denkliği

yetkili makamca onanmış yabancı ülkelerdeki benzerlerini bitirmiş olmak,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olmak,

c) (Değişik:RG-7/8/2011-28018) Dört yıllık lisans öğreniminden sonra en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında veya kamu kurum ve kuruluşları niteliğindeki meslek kuruluşlarında (askerlik dâhil) fiili olarak çalışmış olmak (Yabancı uyruklu öğrenciler için kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma koşulu aranmaz),

d) Programa katıldığı tarihte 45 yaşını geçmemiş olmak,

e) (Değişik:RG-27/8/2016-29814) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından (ALES) 55 puandan az olmamak üzere ALES eşit ağırlıklı puan almış olmak ve sözlü sınav yapıldığı durumda, ALES sınav sonuç belgesini en geç sözlü sınava kadar ibraz etmek, (Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde Yönetim Kurulu kararıyla ALES puanı aranmayabilir. Yüksek lisans programlarına öğrenci seçiminde Yürütme Kurulu tarafından giriş taban puanı konulabilir.)

f) (Ek:RG-21/08/2007-26620) (Değişik:RG-7/8/2011-28018) Giriş sınavında başarılı olmak,

g) (Ek:RG-21/08/2007-26620) (Değişik:RG-3/9/2013-28754)⁽²⁾ Gündüz programlarına devam

edebilmek için eğitim süresince kurumlarından izinli olduğunu belgelemek.

ğ) (Ek:RG-3/9/2013-28754)⁽²⁾ Yürütme Kurulu tarafından belirlenerek sınavdan önce ilan edilmesi halinde başvuran adayların sağlaması gereken referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar ve benzeri diğer belgeleri sunmak.

(Ek ikinci fıkra:RG-7/8/2011-28018) (Değişik ikinci fıkra:RG-3/9/2013-28754)⁽²⁾ Yabancı dilde öğretim programlarına başvuracak adaylardan, birinci fıkranın (e) bendinde belirtilen belge istenmez. Bunlardan YDS'den en az 80 puan karşılığına denk kabul edilen TOEFL, GRE, DELF, DALF, ZD, ZDfB ve ZMP gibi uluslararası geçerliliği bulunan belge istenir. İkinci öğretim programlarında ise birinci fıkranın (g) bendinde belirtilen koşul aranmaz.

h) (Ek:RG-27/8/2016-29814) Başka yükseköğretim kurumlarındaki tezli yüksek lisans programına veya doktora programına kayıtlı olanlar, Enstitü tezli programlarına başvuramaz. Yönetim Kurulu kararıyla belirlenecek olan bilim dallarında başka yükseköğretim kurumlarında tezli ya da tezsiz lisansüstü programlara kayıtlı olanlar Enstitü tarafından gündüz yürütülen lisansüstü programlarına başvuramaz, kayıt yaptıramaz ve devam edemez." Hükümlerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

8. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvurunun kabulü gerektiği hususundaki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9) Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Enerji Biriminde çalışan Başvuran, 1'inci paragrafta belirtildiği üzere Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından 2017-2018 yılında açılan Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programına başvuruda bulunduğunu, ancak kendisine hastanede çalıştığı için bu programa kabul edilemeyeceğinin bildirildiğini ifade ederek, başvuru koşullarının sonradan değiştirilmesi suretiyle kabul edilmediği yüksek lisans programına kabulünün gerçekleştirilmesi ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

10) Kurumumuzca yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, Başvuranın, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından 2017-2018 yılında açılan Enerji Yönetimi Yüksek Lisans Programına başvuruda bulunduğu; kendisi ile birlikte başvuran 57 adayın olduğu; ilk değerlendirme neticesinde elenen altı kişiden biri olduğu; ayrıca Başvuranın, mülakata çağırılan ve ALES Puanı 55,824 olan bir adaydan daha yüksek bir puanı (56,224) olduğu halde mülakata çağırılmadığı tespit edilmiştir.

11) İdarenin açıklamalarından, mezkûr yüksek lisans programının EPDK, Enerji Bakanlığı, EİAŞ, Atom Enerjisi Kurumu gibi enerji konusunda doğrudan makro politikalar üreten kurumların çalışanlarına yönelik olduğu; ancak Başvuranın söz konusu koşulu sağlayamadığı keza çalışmakta olduğu birimin enerji sektörü ile doğrudan ilişkili olmadığı yönünde bir değerlendirme yapıldığı; dolayısıyla da Başvuranın söz konusu programa kabul edilmediği anlaşılmaktadır.

12) Diğer yandan, İdare tarafından gönderilen listenin incelenmesinden, sözlü sınava çağırılan adaylar arasında İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü İnşaat Emlak Dairesi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, MKE Kapsül Fabrikası gibi kurum ve kuruluşlarda çalışan personelin de bulunduğu görülmüştür. İdare, söz konusu

kurum ve kuruluşların hangi kıstaslar gözetilerek, enerji konusunda doğrudan makro politikalar üreten kurumlar kapsamında değerlendirildiğini açıklamamıştır. Bu bağlamda, Başvuran enerji konusunda doğrudan makro politikalar üreten bir kurumda çalışmaması gerekçe gösterilerek sözlü sınava alınmamış iken aynı kıstas uyarınca doğrudan enerji sektörü ile ilgili olmayan ve bu alanda makro düzeyde politika üretme görevine haiz olmayan bazı kurum ve kuruluşlardan personelin sözlü sınava alındığı; bu duruma ilişkin makul bir gerekçenin de ortaya konulmadığı; sonuç itibarıyla da İdare tarafından eşitlik ilkesine uygun, yeknesak bir uygulama izlenmediği kanaatine varılmıştır.

13) Bu çerçevede, Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde, Başvuranın, enerji konusunda doğrudan makro politikalar üreten bir kurumda çalışmaması gerekçe gösterilerek sözlü sınava alınmaması yönünde tesis edilen işlemin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

14) İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiş olup; Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün, başvuranın talebinin reddi yönündeki işlem karşısında hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermemiş olması sebebiyle "*karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi*" ilkesine uymadığı tespit edilmiş olup, idareden bundan böyle bu ilkeye uygun davranması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

15) 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Başvuranın, sözlü sınava alınması hususunda yeni bir işlem tesisi için **TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kararın **Başvurana ve TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜNE** tebliğine,

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜNCE** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi